

วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนาวิวุธ จังหวัดราชบุรี*

LEISURE LIFESTYLES OF PERSONEL IN NARIVOOTH SCHOOL

RATCHABURI PROVINCE

กฤติยา ทองเปลว*, วิพงษ์ชัย ร้องขันแก้ว

Kittiya Thongplew*, Wipongchai Rongkhankaew

คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Faculty of Physical Education, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: ii_bew.zt@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนาวิวุธ จังหวัดราชบุรี และ 2) ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนาวิวุธ จังหวัดราชบุรี การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากร โรงเรียนนาวิวุธ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี จำนวน 122 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากร โรงเรียนนาวิวุธ จังหวัดราชบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ($\alpha = 0.93$) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติไคสแควร์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยผลการวิจัยพบว่า 1) วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนาวิวุธ จังหวัดราชบุรี ที่มีมากที่สุดคือ ลักษณะวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างแบบนักคิด มากที่สุดรองลงมาคือลักษณะวิถีชีวิตการใช้เวลาว่าง แบบผู้มีความเชื่อ และลักษณะวิถีชีวิตการใช้เวลาว่าง แบบผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ ตามลำดับ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และตำแหน่งกับวิถีชีวิตการใช้เวลาว่าง แบบนักคิด แบบผู้มีความเชื่อ แบบผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ แบบผู้มีความทะเยอทะยาน แบบผู้ชอบประสบการณ์ใหม่ ๆ และแบบนักลงมือปฏิบัติ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ในทางกลับกันปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ในรูปแบบผู้ชอบประสบการณ์ใหม่ ๆ และด้านตำแหน่งงาน ในรูปแบบผู้มีความเชื่อ ในด้านเพศและตำแหน่งในรูปแบบดังกล่าวนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การใช้เวลาว่าง, วิถีชีวิตการใช้เวลาว่าง, ปัจจัยส่วนบุคคล, โรงเรียนนาวิวุธ

Abstract

The purposes of this study were to: 1) study the leisure lifestyles of personnel in Narivooth School Ratchaburi province and 2) relationship of personal variables with the leisure lifestyles of the staff of Narivooth School Ratchaburi province. The data were collected from 122 personnel of Narivut School, Ban Pong District, Ratchaburi Province. Data were collected using a questionnaire about the lifestyle and free time use of the personnel. The instrument used to collect data was a questionnaire form the leisure lifestyles of the staff in Narivooth School in Ratchaburi Province, created by the researcher with coefficient alpha (Coefficient Alpha) ($\alpha = 0.93$).

* Received 12 March 2024; Revised 29 March 2024; Accepted 31 March 2024

The data were analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, Chi-square statistic which is presented in the form of a table accompanying the essay. Results were found that: 1) the leisure lifestyles of the staff at Narivooth School in Ratchaburi province had a way of life that used free time like a thinker. The second is the lifestyle of people who have their own beliefs and the lifestyle characteristics of spending free time like those who are successful in their careers, respectively; 2) the association between individual characteristics—gender, age, education level, income, and position and the way of life in free time, such as being a thinker, a believer, having a successful career and being ambitious, people who like to experience new things, and a practitioner. There was no relationship in terms of a statistical significance at a level of 0.05. On the other hand, in the personal factor of gender In the form of people who like new experiences and job positions in the form of a believer In terms of gender and position in the above model, there is a significant relationship at the 0.05 level.

Keywords: Leisure, Leisure Lifestyles, Personal Factors, Narivooth School

บทนำ

ในยุคปัจจุบันนั้นคุณภาพของคนมีผลต่อประเทศอย่างยิ่งเพราะการที่ประชากรมีคุณภาพนั้นเป็นสิ่งที่ดีต่อประเทศ เนื่องจากประชากรมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยี และด้านสุขภาพ ในยุคปัจจุบันการได้เกิดการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ซึ่งเป็นสายพันธุ์ใหม่ที่ไม่เคยพบมาก่อนในมนุษย์ก่อให้เกิดอาการป่วยระบบทางเดินหายใจในคนและสามารถแพร่เชื้อจากคนสู่คนได้ โดยเชื้อไวรัสนี้พบครั้งแรกในการระบาดในเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน ในช่วงปลายปี 2019 (กรมควบคุมโรค, 2019) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ในระดับโลก และวิถีชีวิตของคนก็เปลี่ยนแปลงไปโดยจะใช้คำศัพท์ว่า New normal ก่อนสถานการณ์โควิด-19 ในแง่การพัฒนาประเทศและเศรษฐกิจ ประเทศไทยได้เผชิญวิกฤติมาหลายครั้ง แต่โควิด-19 ถือปรากฏการณ์ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมหาศาล เพราะเป็นการระบาดใหญ่ทั่วโลก เนื่องจากโควิด-19 เป็นโรคอุบัติใหม่ที่เรายังไม่รู้จกมาก่อน ส่งผลต่อวิถีชีวิต การทำงาน การดำเนินชีวิตประจำวัน (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2563)

วิถีชีวิตการใช้เวลาว่าง (Leisure Lifestyles) มีหลายแบบขึ้นอยู่กับวิถีชีวิตของแต่ละบุคคลว่ามีพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างไรในปัจจุบันมนุษย์จะมีวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างเพื่อค้นหาความจริงในโลกแห่งความจริงหรือหาตัวตนให้กับตนเอง เช่น การมีวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างเพื่อไปเดินป่า เพื่อไปทะเล เพื่อไปแข่งขันกีฬา เป็นต้น วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างก็ขึ้นอยู่กับความต้องการและความพึงพอใจของตนเอง ซึ่งวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างเป็นการรวบรวมซึ่งที่ทำในชีวิตประจำวันทีนอกเหนือจากภารกิจและกิจวัตรประจำวัน วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างในแต่ละบุคคลก็จะต่างกันเนื่องจากปัจจัยที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างแต่ละบุคคลทำให้มีข้อจำกัด เช่น ศาสนา ครอบครัว เชื้อชาติ วัฒนธรรม เป็นต้น ทำให้มนุษย์มีวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างที่แตกต่างกันไป (Bammel, G., & Burrus-Bammel, L.L., 1996)

โรงเรียนนาวิรุฒ จังหวัดราชบุรี เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และบริหารงานโดยคณะธิดาแม่พระองค์อุปถัมภ์ (ธมอ.) จุดมุ่งหมายเพื่อสืบทอดเจตนารมย์ของ คุณพ่อยอห์นบอสโก มาเดอร์มัสซาลาเรโล เป็นโรงเรียนที่สนับสนุนให้นักเรียนและบุคลากรมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ ขยัน ศรีทธา และรู้เริงทางด้านการศึกษา และโรงเรียนได้สนับสนุนการใช้เวลาว่างของบุคลากรในรูปแบบต่างๆ เช่น การไปท่องเที่ยวประจำปี การเล่นเกมของคุณครูหลังเลิกงาน เป็นต้น จากสถานการณ์ในปัจจุบันได้ก้าวมาถึงยุคที่

มีการเปลี่ยนแปลงทั้งพฤติกรรมส่วนบุคคล ครอบครัว สังคม รวมไปถึงสภาพแวดล้อม อย่างฉับพลัน ทำให้วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างมีการเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนารี จังหวัดราชบุรี เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมการใช้เวลาว่างให้แก่บุคลากรของโรงเรียนต่อไป

ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงปัญหาของการใช้เวลาว่างในช่วงภายหลังจากการระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของประชาชนทั่วไป ในทางกลับกันการระบาดของโรคทำให้วิถีชีวิตของประชาชนนั้นมีเวลาว่างมากขึ้น ตามรูปแบบการเฝ้าระวังตามทฤษฎี social distancing ที่ทำให้ต้องมีการหยุดงาน หรือต้องอยู่ห่างกัน ทำให้เกิดช่องว่างหรือช่วงเวลาว่างมากขึ้น จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนารี จังหวัดราชบุรี เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมการใช้เวลาว่างให้แก่บุคลากรของโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนารี จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนารี จังหวัดราชบุรี

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนารี อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากร โรงเรียนนารีนารี อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 122 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือออกที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 2 เครื่องมือ

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามวิถีชีวิตการใช้เวลาว่าง ที่สร้างโดย ธนิญฐา ช่างมณีโชติ (ธนิญฐา ช่างมณีโชติ, 2554) และ SRI Consulting Business Intelligence (SRI Consulting Business Intelligence, 2008) นำมาปรับใช้ให้เข้ากับความมุ่งหมายของการวิจัยเรื่อง วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากร โรงเรียนนารีนารี จังหวัดราชบุรี

ซึ่งแบบสอบถามวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากร โรงเรียนนารีนารี จังหวัดราชบุรีแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ปัจจัยส่วนบุคคลจำนวน 5 ข้อ) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และ ตำแหน่ง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องลักษณะวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากร ซึ่งเป็นแบบ Rating Scale โดยมีคำตอบให้เลือก 4 ระดับ และมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักการทฤษฎี เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และนำแบบสอบถามที่พัฒนาและสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณา

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบพิจารณาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยแบบสอบถามมาหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

ขั้นตอนที่ 4 ภายหลังจากที่ได้แบบสอบถามที่ผ่านการหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามวิธีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากร โรงเรียนนารีวุฒิ จังหวัดราชบุรี ไปทำการทดสอบ (Try out) จำนวน 30 ชุด กับบุคลากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง แล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach (Cronbach, L. J., 1990) ($\alpha = 0.93$)

ขั้นตอนที่ 5 นำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงแบบสอบถามวิธีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากร โรงเรียนนารีวุฒิ จังหวัดราชบุรีขั้นสุดท้าย และจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์พร้อมที่นำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบสอบถามที่ใช้จริงนั้นมีคุณภาพทั้งด้านความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบสอบถามวิธีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากร โรงเรียนนารีวุฒิ จังหวัดราชบุรี ฉบับสมบูรณ์นี้พร้อมเค้าโครงงานวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรม สำหรับรับการทวงถามในมนุษย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และได้การรับรองจากคณะกรรมการการจริยธรรมสำหรับการทวงถามในมนุษย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรองคือ SWUEC-G-206/2566 เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2566

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตในการเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนนารีวุฒิ จังหวัดราชบุรี โดยใช้แบบสอบถามวิธีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากร โรงเรียนนารีวุฒิ จังหวัดราชบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้เข้าพบกับกลุ่มประชากรโดยตรง เพื่อทำแบบสอบถาม ให้ครบถ้วนสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามวิธีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากร โรงเรียนนารีวุฒิ จังหวัดราชบุรี มาวิเคราะห์ ดังนี้

1. ใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายให้เห็นถึงข้อมูล ทัวไป (ปัจจัยส่วนบุคคล) และใช้ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เพื่ออธิบายให้เห็นถึงวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากร โรงเรียนนารีวุฒิ จังหวัดราชบุรี และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียงเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีวุฒิ จังหวัดราชบุรี

2. ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีวุฒิ จังหวัดราชบุรี

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ
 - 1.1 การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือโดยหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้สูตร IOC (The Index of Item Objective Congruence)

- 1.2 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีของ Cronbach (Cronbach, L. J., 1990)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิจัย

- 2.1 การแจกแจงความถี่ (Frequency)

- 2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

- 2.3 ค่าเฉลี่ย (μ)

- 2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

2.5 ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีวุฒิ จังหวัดราชบุรี มีผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน (คน) ค่าร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีวุฒิ จังหวัดราชบุรี จำแนกตามเพศ

เพศ	N	%	ระดับการศึกษา	N	%
ชาย	11	9.00	ต่ำกว่าปริญญาตรี	33	27.00
หญิง	111	91.00	ปริญญาตรี	86	70.50
			ปริญญาโท	3	2.50
ช่วงอายุ	N	%	รายได้ต่อเดือน	N	%
20 – 29 ปี	14	11.50	ต่ำกว่า 10,000 บาท	19	15.60
30 – 39 ปี	29	23.80	10,001 – 15,000 บาท	23	18.90
40 – 49 ปี	40	32.80	15,000 – 20,000 บาท	54	44.30
50 – 59 ปี	35	28.70	มากกว่า 20,000 บาท	26	21.30
ตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป	4	3.30			
ตำแหน่งงาน	N	%			
ครูผู้สอน	78	63.90			
บุคลากรทางการศึกษา	13	10.70			
พนักงาน	31	25.40			

จากตารางที่ 1 พบว่า การศึกษาวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีวุฒิ จังหวัดราชบุรี ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และตำแหน่งงาน ดังนี้

ด้านเพศของบุคลากรโรงเรียนนารีวุฒิ จังหวัดราชบุรี เป็นเพศชาย จำนวน 11 คน (ร้อยละ 9.00) และเพศหญิง จำนวน 111 คน (ร้อยละ 91.00)

ด้านอายุของบุคลากรโรงเรียนนารีวุฒิ จังหวัดราชบุรี กลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ช่วง 40 – 49 ปี จำนวน 40 คน (ร้อยละ 32.80) รองลงมา คือ ช่วงอายุ 50 – 59 ปี จำนวน 35 คน (ร้อยละ 28.70) ช่วงอายุ 30 – 39 ปี จำนวน 29 คน (ร้อยละ 23.80) ช่วงอายุ 20 – 29 ปี จำนวน 14 คน (ร้อยละ 11.50) และช่วงอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 4 คน (ร้อยละ 3.30) ตามลำดับ

ด้านระดับการศึกษาของบุคลากรโรงเรียนนารีวุฒิ จังหวัดราชบุรี กลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ปริญญาตรี จำนวน 86 คน (ร้อยละ 70.50) รองลงมา คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 33 คน (ร้อยละ 27.00) และปริญญาโท จำนวน 3 คน (ร้อยละ 2.50) ตามลำดับ

ด้านรายได้ของบุคลากรโรงเรียนนารีวุฒิ จังหวัดราชบุรี กลุ่มใหญ่ที่สุด คือ 15,000 – 20,000 บาทจำนวน 54 คน (ร้อยละ 44.30) รองลงมา คือ มากกว่า 20,000 บาท จำนวน 26 คน (ร้อยละ 21.30) 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 23 คน (ร้อยละ 18.90) และ ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 19 คน (ร้อยละ 15.60) ตามลำดับ

ด้านตำแหน่งของบุคลากรโรงเรียนนารีวุฒิ จังหวัดราชบุรี กลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ครูผู้สอน จำนวน 78 คน (ร้อยละ 63.90) รองลงมา คือ พนักงาน จำนวน 31 คน (ร้อยละ 25.40) และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 13 คน (ร้อยละ 10.70) ตามลำดับ

2. รูปแบบวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนฤมิต จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนฤมิต จังหวัดราชบุรี

ลักษณะวิถีชีวิต	μ	σ	แปลผล
แบบนักคิด	3.35	0.66	เห็นด้วยมากที่สุด
แบบผู้มีความเชื่อ	3.18	0.71	เห็นด้วยมาก
แบบผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ	3.13	0.72	เห็นด้วยมาก
แบบผู้มีความทะเยอทะยาน	2.69	0.86	เห็นด้วยมาก
แบบผู้ชอบประสบการณ์ใหม่ๆ	2.47	0.96	เห็นด้วยน้อย
แบบนักลงมือปฏิบัติ	2.95	0.78	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนฤมิต จังหวัดราชบุรีแบบนักคิด แบบนักคิด เท่ากับ 3.35 ± 0.66 เห็นด้วยมากที่สุด แบบผู้มีความเชื่อ เท่ากับ 3.18 ± 0.71 เห็นด้วยมาก แบบผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ เท่ากับ 3.13 ± 0.72 เห็นด้วยมาก แบบผู้มีความทะเยอทะยาน เท่ากับ 2.69 ± 0.86 เห็นด้วยมาก แบบผู้ชอบประสบการณ์ใหม่ๆ เท่ากับ 2.47 ± 0.96 เห็นด้วยน้อย และแบบนักลงมือปฏิบัติ เท่ากับ 2.95 ± 0.78 เห็นด้วยมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนฤมิต จังหวัดราชบุรี ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนฤมิต จังหวัดราชบุรี

ลักษณะวิถีชีวิต	เพศ		อายุ		ระดับการศึกษา		รายได้		ตำแหน่งงาน	
	χ^2	p	χ^2	p	χ^2	p	χ^2	p	χ^2	p
แบบนักคิด	40.83	0.32	30.84	0.85	16.38	0.69	33.82	0.29	19.17	0.51
แบบผู้มีความเชื่อ	18.23	0.11	40.24	0.78	25.18	0.40	46.68	0.11	38.11	0.03*
แบบผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ	7.99	0.54	37.67	0.40	12.92	0.80	14.08	0.98	15.42	0.63
แบบผู้มีความทะเยอทะยาน	19.75	0.23	63.83	0.48	23.80	0.85	47.98	0.47	37.28	0.24
แบบผู้ชอบประสบการณ์ใหม่ๆ	28.51	0.04*	76.64	0.16	27.31	0.79	59.75	0.19	34.87	0.43
แบบนักลงมือปฏิบัติ	10.63	0.56	47.60	0.49	30.47	0.17	27.46	0.85	22.62	0.54

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนฤมิต จังหวัดราชบุรี ดังนี้

3.1 ผลของเพศที่มีต่อวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนฤมิต จังหวัดราชบุรี ในลักษณะรูปแบบนักคิด แบบผู้มีความเชื่อ แบบผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ แบบผู้มีความทะเยอทะยาน และแบบนักลงมือปฏิบัติ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนในแบบผู้ชอบประสบการณ์ใหม่ๆ เพศนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 ผลของอายุที่มีต่อวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนฤมิต จังหวัดราชบุรี ในลักษณะรูปแบบนักคิด แบบผู้มีความเชื่อ แบบผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ แบบผู้มีความทะเยอทะยาน แบบผู้ชอบประสบการณ์ใหม่ๆ และแบบนักลงมือปฏิบัติ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 ผลของระดับการศึกษาที่มีต่อวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนุท จังหวัดราชบุรี ในลักษณะรูปแบบนักคิด แบบผู้มีความเชื่อ แบบผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ แบบผู้มีความทะเยอทะยาน แบบผู้ชอบประสบการณ์ใหม่ๆ และแบบนักลงมือปฏิบัติ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.4 ผลของรายได้ที่มีต่อวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนุท จังหวัดราชบุรี ในลักษณะรูปแบบนักคิด แบบผู้มีความเชื่อ แบบผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ แบบผู้มีความทะเยอทะยาน แบบผู้ชอบประสบการณ์ใหม่ๆ และแบบนักลงมือปฏิบัติ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.5 ผลของตำแหน่งที่มีต่อวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนุท จังหวัดราชบุรี ในลักษณะรูปแบบนักคิด แบบผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ แบบผู้มีความทะเยอทะยาน แบบผู้ชอบประสบการณ์ใหม่ๆ และแบบนักลงมือปฏิบัติ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนในรูปแบบผู้มีความเชื่อ ตำแหน่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนุท จังหวัดราชบุรี และความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนุท จังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยตามคำถามการวิจัยดังนี้

วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนุท จังหวัดราชบุรี เป็นอย่างไร สามารถอธิบายได้ดังนี้วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนุท จังหวัดราชบุรี ที่มีมากที่สุดคือ ลักษณะวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างแบบนักคิด มากที่สุด รองลงมาคือลักษณะวิถีชีวิตการใช้เวลาว่าง แบบผู้มีความเชื่อ และลักษณะวิถีชีวิตการใช้เวลาว่าง แบบผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ ตามลำดับ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจากกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นบุคลากรทางการศึกษา ทำให้วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างในการเป็นแบบนักคิดเพราะต้องหาความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เพื่อนำเอาความรู้ที่ได้มาสื่อสารต่อไปยังนักเรียน นอกจากนี้กิจกรรมการใช้เวลาว่างของโรงเรียนยังส่งเสริมให้บุคลากรมีลักษณะเป็นนักคิด วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของ บุคลากรโรงเรียนนารีนุท จังหวัดราชบุรี จึงเป็นแบบแบบนักคิดมากที่สุด ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ SRI Consulting Business Intelligence ที่ได้กล่าวไว้ว่า รูปแบบวิถีชีวิตแบบนักคิด (thinkers) เป็นการเข้าใจในคุณค่าของตนเอง เป็นผู้มีความรู้ และความรับผิดชอบต่อตนเองและหน้าที่ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากความรู้ที่มี โดยเติบโตจากความพึงพอใจความสะดกสบายที่สะท้อนให้เห็น การเข้าใจในคุณค่า ความรู้ และความรับผิดชอบ ได้รับการศึกษาที่ดี และชอบกิจกรรมที่มองหานั้น ต้องมีข้อมูลที่ให้อย่างสมบูรณ์ พอสำหรับการตัดสินใจทำ มีความรอบรู้เหตุการณ์ใน โลก และในประเทศของตน ประพฤติตนตามทำนองคลองธรรมที่ถูกต้อง เมื่อมีอะไรใหม่ๆ จะคิดทบทวนเป็นอย่างดี ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างบุคลากรของโรงเรียนนารีนุท จังหวัดราชบุรี นอกจากนี้การที่ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรโรงเรียนนารีนุท จังหวัดราชบุรี ที่มีมากที่สุดคือ ลักษณะวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างแบบนักคิด มากที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรทางการศึกษา มีวุฒิภาวะ มีความพึงพอใจในชีวิตที่มากพอสมควร จึงทำให้วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบนักคิด สอดคล้องกับแนวคิดของ SRI Consulting Business Intelligence ที่ได้กล่าวว่าวิถีชีวิตของบุคคลที่แตกต่างกัน จะแสวงหาความต้องการในกิจกรรมที่แต่ละบุคคลให้ความสนใจ หรือกิจกรรมที่มีแรงจูงใจที่ดี เพื่อตอบสนองต่อความต้องการนั้นๆ ได้ โดยการทำกิจกรรมจะเป็นการแสดงออกถึงความเป็นตัวของตัวเอง และความมีตัวตนในสังคม ดังนั้นวิถีชีวิตแต่ละรูปแบบจะมีความสนใจในกิจกรรมการใช้เวลาว่างที่แตกต่างกัน วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างแบบนักคิด มีลักษณะเด่นคือ มีวุฒิภาวะ มีความพอใจ ความสะดกสบาย หัวอนุรักษ์นิยม และมีความความสนใจการใช้เวลาว่างมีแนวโน้มจะทำกิจกรรมที่บ้าน (SRI Consulting Business Intelligence, 2008)

จากผลวิจัยที่พบว่า ลักษณะวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างที่รองลงมาคือ วิถีชีวิตการแบบผู้มีความเชื่อ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจาก บุคลากรโรงเรียนนารีนฤดม จังหวัดราชบุรี เป็นบุคลากรในท้องถิ่น เป็นผู้ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีของหน่วยงานและชุมชนที่ตนอาศัย และเนื่องจากโรงเรียนนารีนฤดม จังหวัดราชบุรีเป็นโรงเรียนคริสต์คาทอลิกที่ยึดมั่นศีลธรรมและจริยธรรมตามหลักพระคัมภีร์ไบเบิลและยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณสำหรับบุคลากรทางการศึกษา จึงส่งผลให้บุคลากรโรงเรียนนารีนฤดม จังหวัดราชบุรี มีวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างรูปแบบผู้มีความเชื่อ (Believers) ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ ธนิญญา ช่วงมณีโชติ ซึ่งกล่าวว่า วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างแบบผู้มีความเชื่อ ซึ่งเป็นแบบกลุ่มหัวอนุรักษ์นิยม ใช้ชีวิตธรรมดา ยึดมั่นในขนบธรรมเนียม ประเพณี และครรลองของสังคม ครอบครัว ศาสนา ชุมชน และประเทศชาติ (ธนิญญา ช่วงมณีโชติ, 2554) สอดคล้องกับแนวคิดของ SRI Consulting Business Intelligence ที่ได้กล่าวไว้ว่า รูปแบบผู้มีความเชื่อ (Believers) คล้ายกับกลุ่มที่ใช้ความคิด ได้รับแรงบันดาลใจจากอุดมคติ เป็นกลุ่มที่หัวอนุรักษ์ เป็นคนธรรมดา ยึดมั่นในขนบธรรมเนียม ประเพณีและครรลองของสังคม ครอบครัว ศาสนา ชุมชน และประเทศชาติ มักมีศีลธรรมและจรรยาบรรณ และมีความภักดีสูง โดยกิจกรรมหรือความสนใจจะอยู่ใกล้บริเวณบ้าน ครอบครัว ชุมชน สังคม และศาสนาที่นับถือสินค้าที่ผู้บริโภคกลุ่มนี้เป็นสินค้าที่คุ้นเคย เคยซื้อเคยใช้อย่างไรก็ตามนั้น เป็นยี่ห้อที่รู้จักหรือคุ้นเคย วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างแบบผู้มีความเชื่อ (Believers) ลักษณะเด่น เป็นคนธรรมดา เชื่อในสิ่งที่เป็นรูปธรรม ประเพณีสถาบัน ครอบครัว ชุมชน และประเทศมีรายได้พอประมาณแต่เพียงพอความสนใจการใช้เวลาว่างทำกิจกรรมเดิมๆกับครอบครัวและ เป็นกิจวัตรประจำวัน ใกล้บริเวณบ้าน และร่วมกับองค์กร ศาสนา (SRI Consulting Business Intelligence, 2008) สอดคล้องกับแนวคิดของวชิรวิทย์ ก้านจักร ที่ได้กล่าวว่า วิถีชีวิตเป็นแนวทางการใช้ชีวิตประจำวันหรือดำเนินชีวิตของผู้คนในชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ โดยเห็นพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงถึงทัศนคติ วัฒนธรรม ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ศีลธรรม ประเพณีและคุณธรรมจนกลายเป็นแบบแผนและกฎเกณฑ์ที่อยู่ร่วมกันและปฏิบัติกันอย่างต่อเนื่อง (วชิรวิทย์ ก้านจักร, 2015)

จากผลวิจัยที่พบว่า ลักษณะวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างลำดับถัดมา คือ ลักษณะวิถีชีวิตการใช้เวลาว่าง แบบผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพเนื่องจากบุคลากรโรงเรียนนารีนฤดม จังหวัดราชบุรี จำนวนหนึ่งมีความมั่นคงในอาชีพและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายในการประกอบอาชีพบุคลากรทางการศึกษา จึงส่งผลให้ บุคลากรโรงเรียนนารีนฤดม จังหวัดราชบุรี ส่วนหนึ่งมีวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างแบบผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Mowen, J.C. & Minor, M. ซึ่งกล่าวว่า กลุ่มประสบความสำเร็จในชีวิต (The integrated group) เป็นผู้ใหญ่ที่บรรลุผลสำเร็จในชีวิต มีวุฒิภาวะสูง สามารถนำลักษณะบุคลิกภาพที่ดีที่ยึดถือตนเองและยึดถือผู้อื่นมารวมเข้าด้วยกัน (Mowen, J.C. & Minor, M., 1998) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของSRI Consulting Business Intelligence ที่ได้กล่าวไว้ว่า รูปแบบผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ (Achievers) ได้แรงบันดาลใจจากความสำเร็จที่ได้รับมีเป้าหมายที่เหมาะสมกับชีวิตและการกระทำต่างเกิดขึ้นกับคนที่คุ้นเคย ครอบครัว และอาชีพ จุดรวมของกลุ่มนี้เน้นไปที่สถานที่ที่เคารพใกล้กับบ้าน เป็นมีชีวิตปกติและเคารพในอำนาจกฎหมาย มีความกล้าเสี่ยงภัยในระดับที่ตนเองมั่นใจ มีความสนทนสนม และต้องการค้นพบตนเอง มีความต้องการและความอยาก เลือกลำดับสินค้าตามตลาด รูปลักษณ์เป็นสิ่งสำคัญ ชื่นชอบสินค้า และการบริการที่มีเกียรติ ชีวิตมีความวุ่นวาย สนใจความหลากหลายและอุปกรณ์ที่ช่วยทุ่นเวลา วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างแบบผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ (Achievers) ประสบความสำเร็จในอาชีพและมั่งคั่งที่แน่นอน ชอบความแน่นอนมีชีวิตในสังคม อยู่รอบๆ ครอบครัว ศาสนา และงานที่ทำ (SRI Consulting Business Intelligence, 2008) ผลการวิจัยดังกล่าวมาในข้อต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของธนิญญา ช่วงมณีโชติ วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ การศึกษารุ่นนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรในมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์และความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และรายได้ต่อเดือน กับวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากร

ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้เป็นบุคลากรในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ได้มาจากการสุ่มแบบง่าย จำนวนทั้งสิ้น 377 คน เป็นเพศชายจำนวน 127 คน และเป็นเพศหญิง จำนวน 250 คน ผลการศึกษาพบว่า วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ส่วนใหญ่ มีวิถีชีวิต แบบผู้มีความเชื่อมากที่สุด รองลงมาคือ แบบนักลงมือปฏิบัติ แบบผู้มีความทะเยอทะยาน แบบผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ แบบผู้ชอบประสบการณ์ใหม่ๆ และแบบนักคิด ตามลำดับ (ธนัญญา ช่วงมณีโชติ, 2554)

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนุท จังหวัดราชบุรี เป็นอย่างไร สามารถอธิบายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และตำแหน่งกับวิถีชีวิตการใช้เวลาว่าง แบบนักคิด แบบผู้มีความเชื่อ แบบผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ แบบผู้มีความทะเยอทะยาน แบบผู้ชอบประสบการณ์ใหม่ ๆ และแบบนักลงมือปฏิบัติ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากบุคลากรโรงเรียนนารีนุท จังหวัดราชบุรี มีลักษณะที่คล้ายกัน ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิต ความสนใจ และความชอบในกิจกรรม รวมทั้งบุคลากรโรงเรียนนารีนุท จังหวัดราชบุรีได้รับการส่งเสริมด้วยกิจกรรมการใช้เวลาและนันทนาการที่เหมือนกันและเท่าเทียมกับทุกเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และตำแหน่งงาน จึงทำให้ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างทุกรูปแบบ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Veal, ธนัญญา ช่วงมณีโชติ, และศศิธร จ่านรงค์ ได้กล่าวว่าวิถีชีวิตว่ามีหลายปัจจัยที่สามารถอธิบายแนวคิดหลัก ที่ทำให้คำจำกัดความของวิถีชีวิตนั้นมีความถูกต้องและเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งมีประสิทธิภาพ และแตกต่างจากแนวคิดอื่นๆ โดยใส่การรวบรวมปัจจัยที่สำคัญของวิถีชีวิต ได้แก่ 1) กิจกรรมหรือพฤติกรรม ความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ที่มีต่อกิจกรรมหรือพฤติกรรมของวิถีชีวิต คือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจวัตรประจำวันของตนเองและครอบครัว รูปแบบของ รสนิยม อาหารการกิน การเลี้ยงดูเด็ก การตกแต่งบ้าน และกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวรวมถึงกิจกรรมการใช้เวลาว่าง ดังนั้นกิจกรรมหรือพฤติกรรมของวิถีชีวิตสามารถบ่งบอกได้ถึงคุณลักษณะและกิจกรรมในแต่ละวัน ทั้งรูปแบบการบริโภค กิจกรรมในบ้าน การทำงาน และกิจกรรมการใช้เวลาว่าง 2) ค่านิยมและทัศนคติในแต่ละสังคมวิถีชีวิตมีความหลากหลายแตกต่างกันไปตามแนวคิดของวิถีชีวิตในประเด็นของค่านิยมและทัศนคติ การวัดในเชิงจิตวิทยาพบว่า ค่านิยมและทัศนคติมีความสัมพันธ์ของชีวิตของมนุษย์ พฤติกรรมการบริโภค และกิจกรรมการใช้เวลาว่าง อาทิเช่น ศาสนาก็เป็นหนึ่งของวิถีชีวิต 3) กลุ่มกับตัวบุคคล วิถีชีวิตเป็นการแบ่งลักษณะของตัวบุคคล ก่อให้เกิดกลุ่มคน และสังคม โดยเน้นความสนใจของแต่ละบุคคล และความสัมพันธ์ของสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ของกลุ่ม ระดับชั้นทางสังคม อาชีพ และสถานะ เป็นต้น โดยสิ่งเหล่านี้ยังเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการแบ่งกลุ่มผู้บริโภคทางการตลาดด้วย 4) ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มการสื่อสารของคนในกลุ่มนั้น ทำให้คนมีการพัฒนาวิถีชีวิตของตนจนเกิดเป็นเอกลักษณ์วิถีชีวิตจะเน้นถึงความทันสมัยมากกว่าสิ่งที่คล้ายๆ กัน แต่เศรษฐกิจ สังคม และสื่อมวลชน ก็ยังเป็นแรงขับที่ทำให้มีวิถีชีวิตหลากหลาย การสื่อสารกันในกลุ่มเป็นสิ่งสำคัญพื้นฐานในการกำหนดวิถีชีวิตในแต่ละกลุ่ม ที่มาจากสันชาตญาณและวัฒนธรรม (Veal, A. J., 1993); (ธนัญญา ช่วงมณีโชติ, 2554); (ศศิธร จ่านรงค์, 2558) ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ วริษา หงส์ทอง ที่ได้ทำการศึกษารูปแบบการเข้าร่วม การใช้เวลาว่างของพนักงานบริษัท โตโยต้า เค.มอเตอर्स ผู้จำหน่ายโตโยต้า จำกัด ที่ ผลการวิจัยพบว่า 1) พนักงานบริษัท โตโยต้า เค.มอเตอर्स ผู้จำหน่ายโตโยต้า จำกัดในภาพรวมพบว่ารูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างประเภทสร้างสรรค์ มากที่สุด คือ การดูละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ รูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างประเภทการท่องเที่ยว มากที่สุด คือ การพักผ่อนตามสวนสาธารณะ รูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างประเภทกีฬา มากที่สุด คือ กิจกรรมเดิน วิ่ง และรูปแบบประเภทการใช้เวลาว่างทางสังคมที่เข้าร่วมมากที่สุด คือ การสังสรรค์กับเพื่อน 2) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับรูปแบบการใช้เวลาว่างทั้ง 4 รูปแบบ พบว่าเพศส่งผลต่อรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง 2.1) การทำอาหาร 2.2) การไปศูนย์การค้า 2.3) กีฬาฟุตบอล 2.4) การบำเพ็ญประโยชน์ในที่สาธารณะ

นอกนั้น พบว่า เพศไม่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบกิจกรรมด้านอื่นๆ ในรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง 3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับรูปแบบการใช้เวลาว่างทั้ง 4 รูปแบบ พบว่าอายุส่งผลกระทบต่อรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง 3.1) การดูละครโทรทัศน์ภาพยนตร์ 3.2) การไปศูนย์การค้านอกนั้น พบว่า อายุไม่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบกิจกรรมด้านอื่น ๆ ในรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง 4) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทพนักงานกับรูปแบบการใช้เวลาว่างทั้ง 4 รูปแบบ พบว่าประเภทพนักงาน ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง 4.1) การเล่นดนตรีการพักผ่อนตามสวนสาธารณะ 4.2) พาฟุตบอล 4.3) การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญตามเทศกาล พบว่า ประเภทพนักงานไม่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบกิจกรรมด้านอื่น ๆ ในรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง 5) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้/เดือน กับรูปแบบการใช้เวลาว่างทั้ง 4 รูปแบบพบว่ารายได้/เดือน ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง การดูละครโทรทัศน์ภาพยนตร์นอกนั้น พบว่า รายได้เดือน ไม่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบกิจกรรมด้านอื่น ๆ ในรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง 6) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับรูปแบบการใช้เวลาว่างทั้ง 4 รูปแบบ พบว่าระดับการศึกษา ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง 6.1) การฟังวิทยุฟังเพลง 6.2) การไปศูนย์การค้า 6.3) แอโรบิค 6.4) การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญตามเทศกาล นอกนั้น พบว่า ระดับการศึกษา ไม่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบกิจกรรมด้านอื่น ๆ ในรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง (วริษา หงส์ทอง, 2559)

จากผลการวิจัย พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างรูปแบบผู้ชอบประสบการณ์ใหม่ๆ ในรูปแบบผู้ชอบประสบการณ์ใหม่ ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจาก อาจจะเพราะว่าเพศนั้นมีผลต่อลักษณะรูปแบบชีวิตในการใช้เวลาว่าง ซึ่งเพศนั้นอาจจะเป็นเพียงแค่ความแตกต่างกันทางสรีรวิทยาเท่านั้น ทำให้ไม่อาจจะทำให้ลักษณะการใช้เวลาว่างนั้นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ Kaplan ที่ได้กล่าวไว้ว่า การใช้เวลาว่างของแต่ละบุคคล มีปัจจัยด้วยกัน 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยภายใน ประกอบไปด้วย ความพึงพอใจ บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคล เป็นต้น ปัจจัยภายนอก ประกอบไปด้วย อายุ เพศ การศึกษา รายได้ รูปแบบการทำงาน ระยะเวลา ที่อยู่อาศัย เป็นต้น และเงื่อนไขในระดับสังคม (Kaplan, H. B., 1975) และสอดคล้องกับงานวิจัยของอดิศัย มัตเดช การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมนันทนาการของพนักงานบริษัททิพย์ประกันภัย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า 1) พนักงานบริษัททิพย์ประกันภัย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติน้อย และมีทัศนคติที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับดี 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมนันทนาการของพนักงานบริษัททิพย์ประกันภัย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร ตามตัวแปร เพศ รายได้ ตำแหน่งงาน และทัศนคติที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการ พบว่า 2.1) พนักงานบริษัททิพย์ประกันภัย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นประเภทกิจกรรมกีฬาและเกม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2.2) พนักงานบริษัททิพย์ประกันภัย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร ที่มีรายได้ต่างกันมีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นประเภทกิจกรรมดนตรีและเพลง และประเภทกิจกรรมการอ่าน การพูด และการเขียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2.3) พนักงานบริษัททิพย์ประกันภัย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร ที่มีตำแหน่งงานต่างกันมีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นประเภทกิจกรรมกีฬาและเกม และประเภทกิจกรรมดนตรีและเพลง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2.4) พนักงานบริษัททิพย์ประกันภัย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร ที่มีทัศนคติต่อกิจกรรมนันทนาการต่างกันมีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน (อดิศัย มัตเดช, 2552)

นอกจากนี้ผลการวิจัย พบว่า ตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างในรูปแบบผู้มีความเชื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจาก อาจเป็นเพราะว่าตำแหน่งงานที่แตกต่างกัน อาจจะมีการรับผิดชอบ ความชอบที่แตกต่างกันทำให้วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างนั้นมีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ Kaplan ที่ได้กล่าวไว้ว่า การใช้เวลาว่างของแต่ละบุคคลนั้นมีความแตกต่างกัน ตามปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก และเงื่อนไขทางสังคม (Kaplan, H. B., 1975) และสอดคล้องกับแนวคิดของ Chubb ที่ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เวลาว่างมีสองปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก (Chubb, M. C., & Fuchs, A. F., 1981) และสอดคล้องกับงานวิจัยของวริษา หงส์ทอง ที่ได้ทำการศึกษารูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างของพนักงานบริษัท โตโยต้า เค.มอเตอร์ส ผู้จำหน่ายโตโยต้า จำกัด ผลการศึกษาพบว่า ประเภทงานมีผลต่อวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างที่แตกต่างกัน (วริษา หงส์ทอง, 2559)

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรโรงเรียนนารีนรุจิ จังหวัดราชบุรี ภาพรวมนั้นบุคลากรโรงเรียนนารีนรุจิมีลักษณะวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างแบบนักคิด มากที่สุด รองลงมาคือลักษณะวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างแบบผู้มีความเชื่อ และลักษณะวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างแบบผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นไปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้เป็นบุคลากรทางการศึกษา ทำให้วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างในการเป็นแบบนักคิดเพราะต้องการความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เพื่อนำเอาความรู้ที่ได้มาสื่อสารต่อไปยังนักเรียน นอกจากนี้กิจกรรมการใช้เวลาว่างของโรงเรียนยังส่งเสริมให้บุคลากรมีลักษณะเป็นนักคิด วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของ บุคลากรโรงเรียนนารีนรุจิ จังหวัดราชบุรี จึงเป็นแบบแบบนักคิดมากที่สุด และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และตำแหน่งกับวิถีชีวิตการใช้เวลาว่าง แบบนักคิด แบบผู้มีความเชื่อ แบบผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ แบบผู้มีความทะเยอทะยาน แบบผู้ชอบประสบการณ์ใหม่ ๆ และแบบนักลงมือปฏิบัติ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ในทางกลับกันปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ในรูปแบบผู้ชอบประสบการณ์ใหม่ ๆ และด้านตำแหน่งงาน ในรูปแบบผู้มีความเชื่อ ในด้านเพศและตำแหน่งในรูปแบบดังกล่าวนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปนั้น ควรนำผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปปรับปรุง สนับสนุนการใช้เวลาว่าง พัฒนากิจกรรมการใช้เวลาว่างและเป็นแนวทางในการส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรของ โรงเรียนนารีนรุจิจังหวัดราชบุรี หรือบุคลากรในหน่วยงานอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมโรค. (2019). โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19). เรียกใช้เมื่อ 10 มกราคม 2567 จาก https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/faq_more.php.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2563). New Normal ชีวิตวิถีใหม่. เรียกใช้เมื่อ 10 มกราคม 2567 จาก <https://dmh.go.th/news/view.asp?id=2288>.
- ธนัญญา ชวงมณีโชติ. (2554). วิถีชีวิตการใช้เวลาว่างของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ใน วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วชิรวิทย์ ก้านจักร. (2015). วิถีชีวิตของชาวไทยอยู่ในเขตตำบลคลองน้ำใส อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 1(2), 70-80.
- วริษา หงส์ทอง. (2559). รูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างของพนักงานบริษัท โตโยต้า เค.มอเตอร์ส ผู้จำหน่ายโตโยต้า จำกัด. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการกีฬานันทนาการและการท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ศศิธร จำนงรักษ์. (2558). ผลของการเข้าร่วมโปรแกรมแรงจูงใจการใช้เวลาว่างที่มีต่อวิถีชีวิตการใช้เวลาว่างที่ดีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. ใน วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อดิศักดิ์ มัตเตช. (2552). พฤติกรรมการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมนันทนาการของพนักงาน บริษัท ทิพย์ประกันภัย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Bammel, G., & Burrus-Bammel, L.L. (1996). Leisure & Human Behavior (3rd ed.). SCHOLE: A Journal of Leisure Studies and Recreation Education, 12(1), 145-146.
- Chubb, M. C., & Fuchs, A. F. (1981). The role of the dental nucleus and y-group in the generation of vertical smooth eye movement. Annals of the New York Academy of Sciences, 374(1 Vestibular an), 446-454.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.
- Kaplan, H. B. (1975). The self-esteem motive and change in self-attitudes. Journal of Nervous and Mental Disease, 161(4), 265-275.
- Mowen, J.C. & Minor, M. (1998). Consumer Behavior. (5th ed). Upper Saddle River N.J: Prentice-Hall.
- SRI Consulting Business Intelligence. (2008). Infrastructure, Health, Technological innovation. North America: SRI Consulting, National Intelligence Council (NIC).
- Veal, A. J. (1993). The concept of lifestyle: a review. Leisure Studies, 12(4), 233-252.